

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۱۰/۱۴

نور محمد غفوری

دموکراسی او په انتخاباتو کی د سیاسی گوند دندی

یادونه: ددی لیکنې محتوي څوکاله مخکی هم په مطبوعاتو کی نشر شوي ده. د انتخاباتو د اهمیت او په دې ملي پروسه کی د گوندونو د رول د غښتلتیا د ضرورت له کبله مې په لږ تغیر سره بیا د نشر له پاره جوړه کړه، خدای د وکړی چي د لوستونکو له پاره گټوره وي.

دموکراسی نن په نړی کی په محبوبه او مروجہ اصطلاح اویشتي ده. اوس د دموکراسی سرسختو دښمنانو، د علم او تمدن مخالفانو، فئاتیکو مذهبی افراطیانو هم د بازار په نرخ د دموکراسی حجابونه اغوستي. دا کار یوازي په افغانستان کی نه، بلکې په ټوله نړی کی په یوه او یا بله کچه رواج دی. د نړی دکتاتوران او دکتاتور نظامونه هم ځانونه دموکرات بولی او زیار باسي چي د دموکراسی نښي د خلکو په وړاندې ښکاره کړي.

څرنگه چي سیاسی گوندونه د دموکراسی زیربنده دی او انتخابات د دموکراسی له اساسي بنسټونو څخه شمیرل کیږی، نو بی گټې به نه وي چي په دموکراتیکو نظامونو او د ولسواکو پروسو په لږ کی په انتخاباتو کی هم د سیاسی گوندونو په رول رڼا واچول شي. که د افغانستان په اوسنیو شرایطو کی د دموکراسی د خپریدو نوی بهیر ته او له انتخاباتو سره دنننیو گوندونو موجود وضعیت وڅیړل شي، له انتخاباتو سره د گوند د فعالیت د څرنگوالی د توضیح اړتیا نوره هم بریندیږی.

غښتلی گوندونه او رښتینی دموکراتیک فعالیتونه یو له بله نه بیلبدونکی دی. دموکراسی په هېواد کی د گوندي فعالیتونو له ازادی پرته معنی نه لری او گوندونه د خپل فعالیت له پاره په ټولنه کی دموکراتیک نظام ته اړتیا لري. داسي چي دموکراتیک نظام او د گوندونو موجودیت او فعالیت د یوې سکې دوه مخه دي چي د یوه موجودیت له بل پرته د تصور وړ نه دی. هغوی چي دموکراسی غواړي، د گوندونو د فعالیتونو د شرایطو د جوړولو له پاره مبارزه کوي او د گوندي فعالیتونو د اغیزمنتیا د پلویانو مبارزه د دموکراسی له پاره د هڅو سره ټینگ تړاو لري. داسي چي د گوندونو فعالیت او د دموکراتیک نظام موجودیت یو له بله سره لازم او ملزوم دی. وایی چي گوندونه د دموکراسی اولادونه دي. همدا دموکراسی ده چي عامو خلکو او د ټولني عادي وگړو ته په سیاست او ټولنیزو چارو کی د گډون او د ټولنیزو طبقو او قشرونو له پاره د گوندونو او سازمانونو د جوړولو آزاد شرایط برابروي.

د دموکراسی له غوره مشخصاتو څخه یو هم انتخابات دي چي په دې پروسه کی گوندونه حیاتی رول لوبوی. د انتخاباتو له لاری خلک د هېواد په سیاست کی او د خپل ځان او هیواد د برخلیک په ټاکلو کی ونډه اخلی. گوندونه دا ونډه د هیواد د قانون جوړوونکو او واکمنی چلوونکو ارگانونو له پاره د مناسبو کسانو د ټاکلو له لاری غښتلي کوي او له ملي گټو سره د خپلو طبقاتی، صنفی او گروپی گټو د انطباق بهیر تنظیموي. گوندونه د خلکو تر منځ د مختلفو میلانونو شته والی ته د قانون په پولو کی نظم ورکوي، دلویو ټولنیزو گروپونو په استازیتوب یې غوښتنی د دولت او نورو طبقو او ډلو په وړاندې طرحه کوي، په ملت کی د متفاوتو میلانونو ترمنځ او همدا شان د دولت او افرادو تر منځ د فزیکي ټکرونو او وسله والی جگړې مخه نیسي، عمومی افکاروته د ملي گټو په طرف حرکت ورکوي او تر انتخاباتو وروسته د انتخاب شوو کسانو پر کړو وړو څارنه کوي.

انتخابات سیاسی نظام او واکمنی ته مشروعیت ورکوي او د خلکو د واکمنی غوره بیلگه بلل کیږي. انتخابات له یوې واکمنی څخه بلې ته د لیرد بهیر ته قانونمنه بڼه ورکوي، په ټولنه کی سیاسی ټاکلی کلتور جوړوي، فزیکي او وسله والی نښتي په سوله ایزه سیاسی سیالی اړوی، افرادو ته د خپلي رایي اهمیت څرگندوي او په سیاست کی د عامو خلکو گډون ته پایښت ورکوي. دموکراسی د جنگ او جگړې کلتور د سوله ایزې مبارزې په کلتور اړوی او د داخلي جگړو، د ملت د مادي او معنوي شتمنیو د له منځه تلو او د خلکو د فقر او بدبختی مخنیوی کوي.

لکه چي یادونه وشوه، د دموکراتیک نظام په جوړښت او چلولو کی گوندونه لوی رول لوبوی. گوندونه په ټولنه کی یو لږ دندی لري چي یوه بی په انتخاباتو کی گډون او د انتخاباتي پروسې په سمون کی برخه اخیستنه ده. گوندونه

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له الیرلو مخکې په خیر و لولی

په انتخاباتو کې ملت ته د دولتي چوکيو له پاره مناسب کانديدان وړاندي کوي او په دې توگه د کانديدانو د شمير له بې ځايه زياتوالي مخنيوی کوي. ددې له پاره چې د انفرادي تشنت او گډوډيو په پايله کې د ملت رايې ضايع نه شي، د ملت تر منځ د ښو کانديدانو له پاره کمپاين او اقناعي کار کوي، خلک په انتخاباتو کې گډون ته رابولي او تشکل او انتظام ورکوي. گوندونه په انتخاباتو کې سياسي فعاليتونو ته پراختيا ورکوي او د تبليغ او ترويج له لارې د ټولني تيت او پرک ځواکونه د ټاکلو موخو د سرته رسولو له پاره تر خپل بيرغ لاندې راټولي.

په انتخاباتو او انتخاباتي پروسه کې بايد گوند خپل اهداف خلکو ته تشریح کړي، خپل ځان خلکو ته وښيي، خپل پروفایل مشخص او غوره ځانگړنې ټولني ته روښانه کړي او د خلکو ترمنځ خپل موجوديت څرگند او خپل محبوبيت زيات او وازمايي. د همدې ازمويښي په پايله کې د لاسته راغلو نتيجو پر بنسټ گوند خپل فعاليتونه ارزوي، خپلې تيروتني اصلاح کوي او د کار په قوي اړخونو لا ډير فشار اچوي. که چيرې حزب ونه تواني چې د انتخاباتو په بهيرونو کې خپل هدفونه او خپل موجوديت د خلکو له پاره وړاندي کړي، هغه د خلکو له فکرونو او زړونو څخه وزي او د انزوا او هيږيدو کندي ته لويږي. په انتخاباتي بهير کې گوندونه خپلې مشخصې برنامې خلکو ته وړاندي کوي، په ټولنه کې د ستونزو د حل له پاره خپل ابتکار او خلاقيت څرگندي او د خلکو باور پرځان را اړوي. د انتخاباتي مبارزو د کمپاينونو، د رايې اچولو او گڼلو د بهيرونو څارنه کوي او د ټولې انتخاباتي پروسې په سموالي او شفافيت کې ونډه اخلي. تر انتخاباتو وروسته د هغو د نتيجو او سياسي ځواک د بدلون بهير تر خپل نظر لاندې نيسي او په دې اړوند خپل تاريخي فعال رول د غړو د بيدارۍ، سياسي تعهد او گوندي ځواکمنۍ پر بنسټ لوبوي.

په انتخاباتو کې گوندونه د ولس کتلو ته ځانونه نږدې کوي او د تماس او مفاهمي کانالونه جوړوي، د اړيکو پخواني تارونه يو ځل بيا نوي کوي او له سره يې محکموي. د خلکو غوښتنې پيژني، تشخيصوي يې، ارزوي يې او له هغو سره د ځان د عيارولو لارې چارې سنجوي. د انتخاباتو په بهير کې تر هر بل وخت زيات د خلکو غوږونه خلاص وي. د انتخاباتو د کمپاينونو دوران د گوندي اهدافو د توضيح او تشریح له پاره تر ټولو ښه او مناسب وخت دي او په همدې موده کې د خلکو خلاصو غوږونو ته د گوندي نظرياتو رسول د هغوی په مغزونو او زړونو کې ښه ځای نيسي.

د انتخاباتو تر منځ او په انتخاباتي بهير کې گوندونه ښه چانس لري چې له نورو گوندونو او سازمانونو سره اړيکې ونيسي، تفاهم وکړي، انتلافونه جوړ کړي، خپل همفکران او مخالفين ښه وپيژني او خپل موقف نورو ته څرگند، بيلوونکي کرښې کش او د خپلو همفکرانو موقف غښتلی او په هغو کې هم خپل تاريخي او ټولنيز رښتيني ځای وپيژني. د انتخاباتو په بهير کې گوندونه دا امکان هم تر لاسه کوي چې د خپل مادي او مالي بنسټ له پاره مرستندويان او د راتلونکو فعاليتونو له پاره دوامداره همکاران ومومي. د انتخاباتو په بهير کې گوند د خپلو غړو د جدې فعاليت په څنگ کې له نورو سياسي، اجتماعي، کلتوري او اقتصادي شخصيتونو سره تماسونه نيولای او د هغوی تر منځ ډير ښه مشاورين موندلای شي چې له گوند څخه فکري او نظري ملاتړ وکړي. گوندونه د رقابتي وضعيت په بدلون او ښه والي کې رول لوبوي، د انتخاباتو فضا په جشني فضا اړولای او ولس په ډيره خوشحالي د انتخاباتو صندوقونو ته تشويق او روانولای شي. د انتخاباتو په بهير کې گوندونه تر هر بل وخت زيات خپل کادرونه روزلای شي، شخصيت يې لوړولای شي، ملت ته يې ور پيژندلای او د خپلو کادرونو ښېگڼې د نورو په وړاندې ښکارولای شي. د مطبوعاتو او رسنيو سره تماسونه ټينگولای شي او د هغو توجه پخپل لوري را اړولای شي. حزب د انتخاباتو په بهير کې له نورو سياسي گوندونو سر بيره له دولتي واکمنانو او دولتي ارگانونو سره مخامخ او د اړتيا په اندازه کلکې اړيکې نيولای او ساتلای شي. گوند په انتخاباتو کې د مالي او ټولني لگښتونو په بهير هم نظارت او د مصارفو په قانوني چوکاټونو ټينگار کولای شي. گوند د انتخاباتو په وخت کې له دولتي مالي حمايت څخه د قانون سره سمه گټه اخيستلای او له خپله حقه دفاع کولای شي.

په انتخاباتو کې د گوند يوازينی دنده د کانديد وړاندي کول او يا له يوه کانديد څخه ملاتړ او د هغو بريالی کول نه دي، بلکې په انتخاباتو کې گوند نورې دندې هم لري چې پاس يې يادونه وشوه. گوندي رهبري بايد په انتخاباتو کې د گوند دندې په کامپلکسي توگه په نظر کې ونيسي او د خپلو غړو فعاليت او د ولسي تودو د حرکت لوري په همدې عام چوکاټ کې وڅوځوي. يوازي يوي موخي ته ډيره توجه او د نورو د ياده ايستل، ځنډول او يا څنگ ته کول د گوندي رهبري سمه طريقه نه ده.

پای